

Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou

Výzkum a analýza pro organizaci
Učitel naživo

PAQ Research a Kalibro Projekt s.r.o.

24. 6. 2021

Obsah reportu

Téma	Strana
<u>O projektu Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou</u>	3
<u>Shrnutí hlavních zjištění</u>	4
<u>Jak učitelé a učitelky trávili distanční výuku</u>	5
<u>Stres během distanční výuky</u>	10
<u>Co se učitelům během distanční výuky (ne)dařilo a kde čerpali podporu</u>	18
<u>Návrat do škol a priority podpory</u>	24
<u>Postoj učitelů a učitelek ke svému povolání</u>	32

O projektu

Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou

Výzkum a jeho účel

Výzkum měl za cíl na reprezentativním vzorku mapovat pohled učitelů základních škol na dopady a průběh výuky na dálku (distanční výuky) během uzavření škol ve školním roce 2020/2021 v důsledku epidemických opatření proti šíření viru Covid-19. Otázky sledovaly mimo jiné časovou náročnost zajištění výuky, stres související s výukou na dálku a její dopady na duševní zdraví, postoje k návratu žáků do škol či obecně k učitelskému povolání.

Sběr dat

Sběr dat realizoval Kalibro Projekt, s.r.o. Šetření proběhlo mezi 13. květnem a 1. červnem 2021 on-line formou. Zúčastnilo se ho 603 učitelů základních škol – Kalibro Projekt respondenty cíleně oslovil prostřednictvím emailu.

Výzkum dal také základ novému reprezentativnímu Pedagogickému panelu (PePa), na kterém budou společnosti Kalibro Projekt a PAQ Research realizovat výzkumy mezi učiteli.

Reprezentativita

Náš vzorek kopíruje složení populace českých učitelů a učitelek z hlediska pohlaví, věku učitelů a pěti kategorií krajů (Praha, problémové regiony – tj. Ústecký a Karlovarský kraj, Moravskoslezský kraj, Morava a Zbytek Čech).

Statistické odchylky

Statistická odchylka u výsledků pro celý vzorek výzkumu (N = 603) se pohybuje mezi ± 2 p. b. u výroků s malou četností a $\pm 5,5$ p. b. u výroků s vyšší četností. Statistická chyba u rpdskupin respondentů se pohybuje většinou mezi ± 3 p. b. a 7 p. b. dle jejich velikosti.

Spolupráce

Tento report zpracovali sociologové výzkumné společnosti PAQ (Daniel Prokop, Jana Bicanová a Karel Gargulák). Na projektu se podílí:

PAQ Research	tvorba dotazníku, sekundární analýza dat a zpracování výzkumné zprávy
Kalibro Projekt	realizace sběru dat mezi učiteli
Učitel naživo	zadání a financování výzkumu

Doplňující zdroj dat: tracking Kalibro

Součástí projektu pro výzkumnou organizaci Učitel naživo bylo také zpracování 2 vln trackingu Kalibro, který se ptal jiného vzorku učitelů na částečně související otázky na jaře 2020 a v zimě 2021. Tyto dvě vlny trackingu učitelů PAQ Research zpracoval tak, aby byly srovnatelné z hlediska sociodemografie učitelů (pohlaví, věk, kraj) a typ škol.

Tento tracking zachycuje učitele na ZŠ i SŠ, ale ilustruje vývoj vnímání a problémů během distanční výuky a tím podporuje a doplňuje zjištění z hlavního šetření. Jeho zjištění jsou obsažena na slidech 9,14,25,29 a 32 a jsou označeny štítkem:

Tracking
Kalibro

Hlavní zjištění studie

Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou

Jak učitelé a učitelky trávili výuky na dálku

Téměř 80 % učitelů říká, že trávili distanční výukou více času než běžně. Nárůst hodin práce během výuky na dálku potvrzují i průběžné výzkumy Kalibro mezi učiteli realizované v roce 2020. Narostl hlavně objem přípravy a komunikace s žáky a rodiči, naopak poklesl počet hodin přímé výuky. Nárůst časové zátěže má vztah s duševním zdravím. Většina (89 %) učitelů s příznaky deprese a úzkosti pracovala při výuce na dálku více než při prezenční výuce.

Stres a duševní zdraví během distanční výuky

Téměř pro ¾ učitelů bylo zajištění výuky na dálku více stresující než zajištění běžné prezenční výuky před pandemií. Hlavními zdroji stresu byl objem přípravné práce, obtížnost hodnocení i zodpovědnost za výsledky žáků.

Okolo 38 % učitelů reportuje ve zkráceném sebe-diagnostickém dotazníku PHQ8 středně těžké symptomy úzkostí a deprese. Ve většině případů se přitom výsledek tohoto krátkého dotazníku potvrdí i v robustnějších longitudinálních diagnostických nástrojích. Ne všichni tito učitelé musí mít dlouhodobé problémy v duševním zdraví, ale přítomnost těchto symptomů je výrazně vyšší než ve zbytku populace (v průběhu epidemie většinou 11 – 19 % Čechů, mimo epidemii 6 – 9 %).

Problémy v duševním zdraví mají častěji ženy-učitelky, a to zejména ve středním věku. Symptomy deprese a úzkostí totiž výrazně souvisí s deklarovanými problémy sladit distanční výuku z domova se starostí o vlastní domácnost a děti a oddělování práce od běžného času.

Co se jim (ne)dařilo a jakou čerpali podporu

Učitelé jako své úspěchy spontánně nejčastěji uvádějí, že se jim povedlo vůbec distanční výuku realizovat a naučili se při ní nové technické a jiné postupy. Skoro pětina (18 %) ale spontánně jako neúspěch popisuje to, že se jim nedařilo zapojovat žáky do výuky.

S náročnou situací během distanční výuky jim nejvíce (86 % z nich) pomáhalo sdílení a spolupráce s kolegy z jejich vlastních škol. Naopak jen 26 % čerpalo podporu z materiálů MŠMT, ČŠI a NPI.

Za úspěch lze považovat, že 58 % učitelů v z komunikovali se všemi žáky alespoň 2x týdně. Je to nárůst z 27 % na jaře 2020, ale někteří žáci z distanční výuky stále vypadávali.

Návrat do škol a priority podpory

Více než polovina (54 %) učitelů říká, že v průběhu distanční výuky se zhoršila motivace žáků ke studiu. Celých 77 % učitelů a učitelek si i proto myslí, že prioritou po návratu do škol by mělo být vzbudit v žácích chuť se učit. Většina učitelů (54-70 %) klade důraz také na opětovné přivyknutí „režimu“, podporu vztahů mezi žáky a řešení jejich duševního zdraví. Obecně učitelé při návratu do škol více zdůrazňují tyto motivační a vztahové aspekty, než dohánění zameškané látky.

Zvýšení motivací po ročním výpadku výuky je také bodem, kde většina učitelů chce pomoci (56 %). Tato pomoc může směřovat od kolegů, podpůrných pracovníků ale také od nízkoprahové volnočasové činnosti apod. Většina učitelů (80 %) je ochotná se zapojit do posíleného doučování žáků, ale nechtějí se příliš účastnit mimoškolních aktivit jako jsou letní školy (25 %).

Postoj učitelů a učitelek ke svému povolání

Náročná zkušenost s distanční výukou náhled na učitelství výrazně nepoznamenala a v některých případech měla i pozitivní efekty na self-efficacy zvládnání techniky, pocit, že se učitelé naučili novým věcem a postupům.

Postoje k učitelské profesi a spokojenost s ní se výrazně neliší od výsledků TALIS 2018. Výsledky naznačují, že narostly některé formy nespokojenosti, ale učitelé více kvitují svoje rozhodnutí stát se učiteli, hypoteticky protože se v nejisté době pandemie jednalo o stabilní profesi.

Na druhou stranu, výrazně častěji deklarují nespokojenost a to, že by znovu učit nešli, učitelé a učitelky s problémy v duševním zdraví, které pandemie a distanční výuka posílila. Péče o duševní zdraví a podpora učitelů tak může být jedním z nástrojů omezení jejich odchodů ze školství.

Odchod z učitelství do 2 let plánuje 4 % učitelů. Polovina z nich právě kvůli pandemii. Dlouhodobě rizikový je ale fakt, že okolo 10-15 % učitelů do 39 let deklaruje, že nechce učit více než 5 let.

Jak učitelé a učitelky trávili distanční výuku

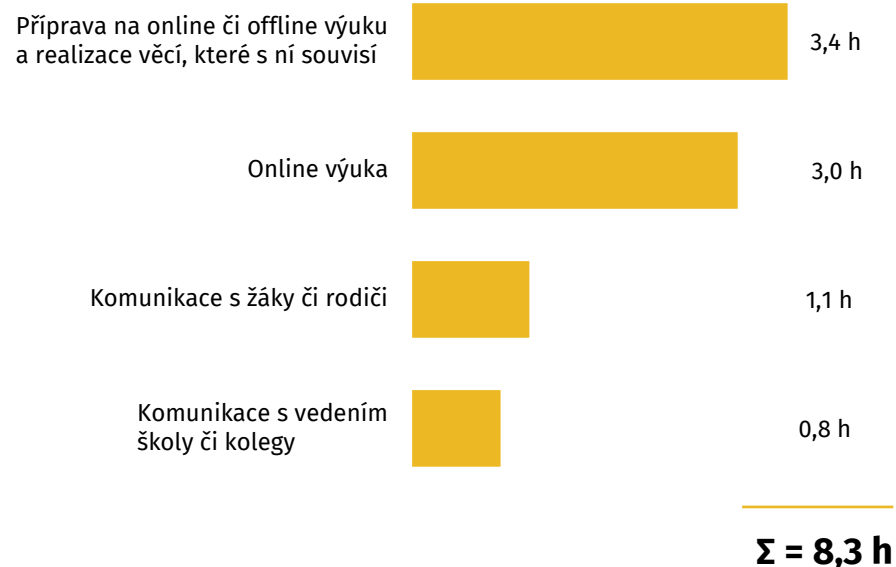
Hlavní zjištění studie

79 %

učitelů a učitelek reportuje, že zajištěním výuky na dálku trávili v porovnání s běžnou výukou před pandemií Covid-19 více času. Nárůst zátěže souvisí s problémy v duševním zdraví.

Odpovědi respondentů

Průměrný denní počet hodin strávený přípravou a zajištěním výuky na dálku a dalšími pracovními činnostmi

Nejvíce časově náročné byly přípravné činnosti

Průměrný učitelství den se skládal ze dvou dlouhých úseků, během kterých se učitelé připravovali na výuku a samotnou online výuku prováděli. Přípravné práce zabraly o téměř půlhodiny déle než tříhodinová výuka. Související komunikace pak trvala okolo dvou hodin.

Výuka na 1. a 2. stupni se liší časovou náročností příprav a výuky

Uzavření škol si od učitelů na prvním stupni vyžádalo nadprůměrnou dobu strávenou samotnou online výukou, zatímco kantoři na druhém stupni věnovali více času přípravným činnostem. Učitelky-ženy v průměru reportují, že tráví výukou a její přípravou o hodinu více než učitelé-muži.

Hodinový přetlak souvisí s vyhořením a duševními problémy

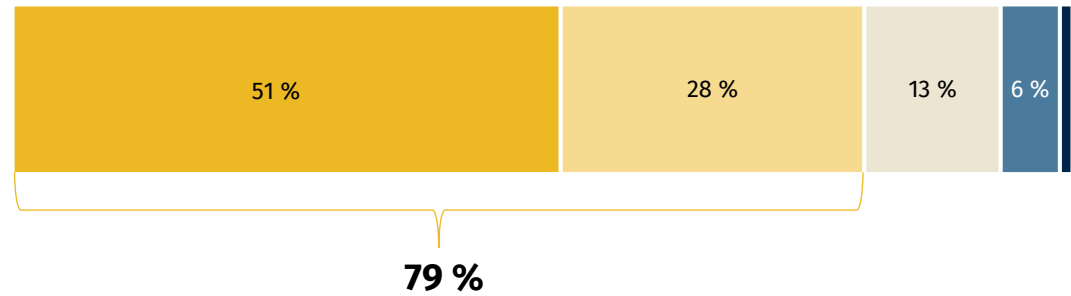
Učitelé, kteří ve výzkumu reportují symptomy depresí a úzkostí pomocí dotazníku PHQ-8 (detailní analýza viz dále), trávili učením o hodinu více než ti, kteří duševní problémy nemají. Věnují se více všem typům činností. Přehlcení tak může souviset s vyhořením a rizikem budoucího odchodu ze školství. Ve výzkumu ale vidíme, že minorita učitelů, která je k odchodu rozhodnuta, už naopak spíše svoje hodiny redukovala.

*Průměrně kolik hodin denně jste během uzavření škol trávili/a přípravou a zajištěním výuky na dálku i všemi dalšími pracovními činnostmi?
Odhadem kolik času jste průměrně denně během uzavření škol a konání výuky na dálku trávili/a následujícími činnostmi ?*
Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603

Odpovědi respondentů

Trávili učitelé výukou na dálku více či méně času než při prezenční výuce před pandemií?

■ Výrazně více ■ O něco více ■ Přibližně stejně ■ O něco méně ■ Výrazně méně ■ Bez odpovědi

Výrazný nárůst času související s distanční výukou

Téměř 4/5 učitelů trávili výukou na dálku více času než běžně (polovina reportuje výrazně více). K nárůstu odučených hodin zřejmě došlo v průběhu období uzavření škol a distanční výuky.

Přidružený průběžný výzkum Kalibro na jiném vzorku učitelů ukazuje, že reportované hodiny výuky narostly během distanční výuky – byly vyšší v zimě 2021 než na začátku epidemie na jaře 2020. Viz následující slide.

Nárůst času výuky má vztah s duševním zdravím

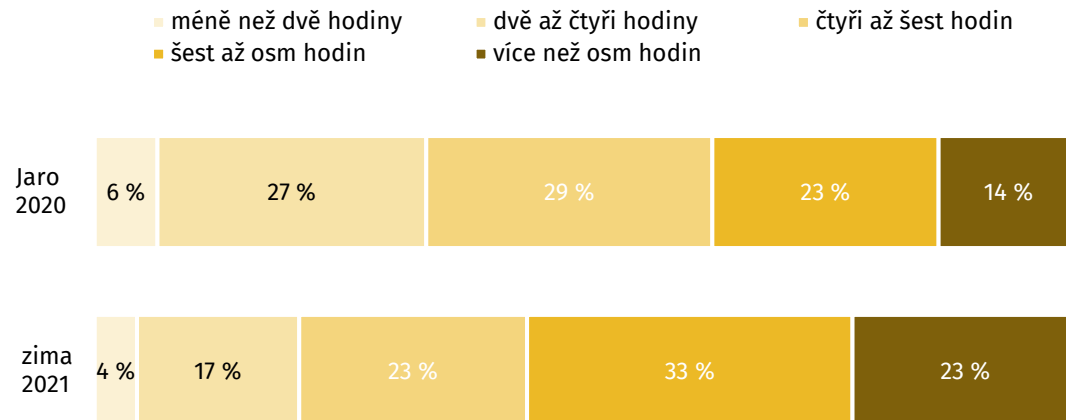
Většina (89 %) učitelů s příznaky deprese a úzkosti (dle PHQ-8) reportuje, že pracovali při výuce na dálku více než běžně (58 % výrazně více). Hodiny subjektivně narostly více ženám–učitelkám než mužům. Podobný vývoj reportují učitelé ze všech krajů a typů škol.

Méně času učením trávila část začínajících učitelů

Mezi mladými učiteli (25–29 let) reportovalo 20 %, že výukou na dálku trávili méně času než běžně, což je o 13 p. b. více než celonárodní průměr. Při distanční výuce tak mohlo dojít k potlačení aktivity části začínajících učitelů. Distanční výuka se tak může teoreticky projevit do zhoršeného uvedení části začínajících učitelů do profese.

Odpovědi respondentů

Kolik hodin denně učitelé a učitelky tráví přípravou výuky na dálku, komunikací s žáky a vyhodnocováním jejich práce?

Výrazné prodloužení doby práce učitelů

Výše uvedená zjištění potvrzuje i tracking Kalibro, který se konal během distanční výuky. Ukazuje je přitom, že doba, kterou trávili denně distanční výukou, její přípravou, komunikací s žáky a vyhodnocováním jejich práce se navýšila až během roku a postupem distanční výuky. Počet učitelů, kteří práci trávili 6 a více hodin denně vzrostl z 37 na 56 %.

Nárůst přípravy i učení především na 1. stupni ZŠ

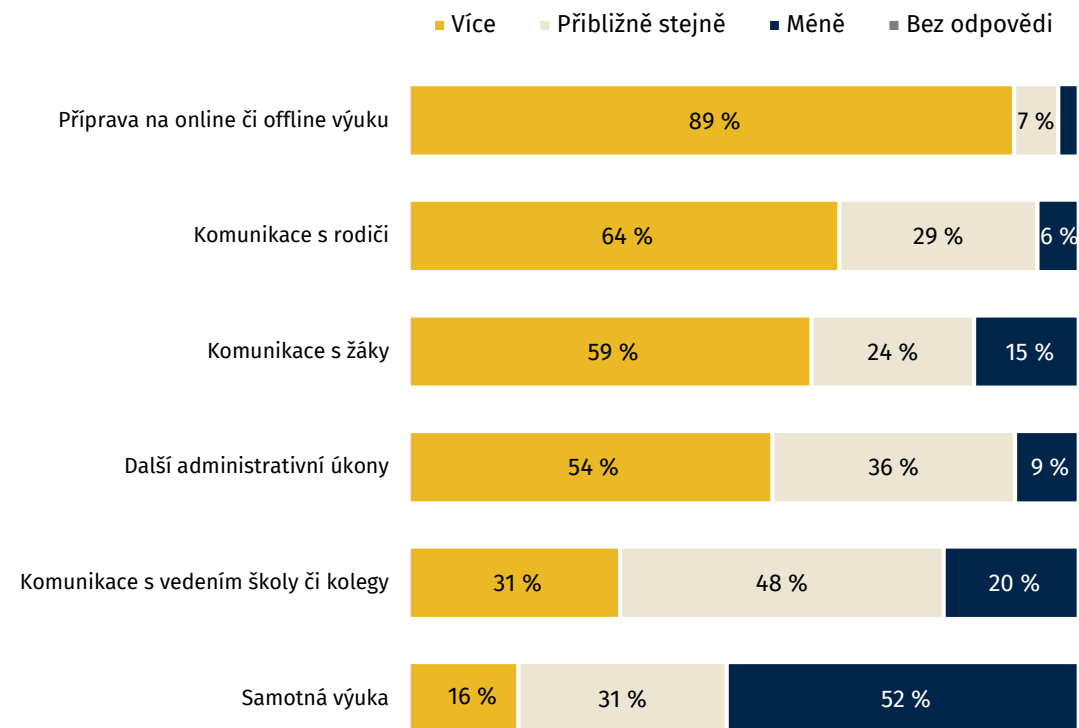
V rámci prvního stupně narostl podíl učitelů, kteří deklarují 6 a více hodin práce na výuce z 28 na 51 procent, čímž se vyrovnali ostatním vzdělávacím stupňům. To nepochybně souvisí s tím, že po velké zátěži rodičů menších dětí na jaře 2020 vznikl vyšší tlak na to, aby učitelé na 1. stupni realizovali výuku více sami. Tento trend byl zaznamenán v průzkumech mezi rodiči ([PAQ 2020](#)).

Učitelé všech předmětů se práci věnovali více

Výrazné navýšení práce deklarované učiteli lze zaznamenat mezi všemi sledovanými skupinami předmětů. To může být teoreticky v rozporu s doporučením [MŠMT redukovat vzdělávací obsah](#) a zaměřit se „stěžejní výstupy“ v českém jazyce, matematice a cizím jazyce. Učitelé dalších předmětů však mohli vykonávat celé spektrum jiným činnostmi pro zajištění výuky na dálku a zapojení všech žáků.

Odpovědi respondentů

Jakými částmi výuky trávili učitelé více a méně času než běžně?

Samotnou výukou učitelé trávili méně času

Učitelé reportují, že trávili více času než v běžné prezenční výuce všemi přípravnými a přidruženými činnostmi. Především to platí pro přípravu na výuku, u které se na tom shodlo téměř 90 % učitelů. Samotné výuce (konání hodin a výuky online i offline) ale polovina učitelů věnovala méně času než před pandemií Covid-19.

Další administrativní úkony časově zatěžují problémové regiony

Učitelům na 1. stupni narostla v distanční výuce komunikace s rodiči a na 2. stupni komunikace s žáky. Polovina učitelů trávila více času administrativními úkony. Ty nejvíce narostly učitelům z problémových regionů (Ústecký a Karlovarský kraj) a učitelům ze tříd se sociálně znevýhodněnými žáky. V těchto ohrožených skupinách mohou narůstat nároky na různé způsoby doručování úkolů, navíc učitelé na těchto školách někdy mají horší podporu ředitelů či kolegů.

Více času s administrativou a komunikací s rodiči souvisí s duševním zdravím

Učitelé s duševními potížemi (dle PHQ-8) více reportovali, že jim narostl čas vynaložený na komunikaci s rodiči a administrativu. Právě v organizaci, podpoře a vedením učitelů v těchto činnostech tak může spočívat redukce dopadů distanční výuky na vyhoření.

O kolik času méně či více jste průměrně denně během uzavření škol a konání výuky na dálku trávili/a následujícími činnostmi v porovnání s běžnou výukou před pandemií Covid-19?
Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

Stres během distanční výuky

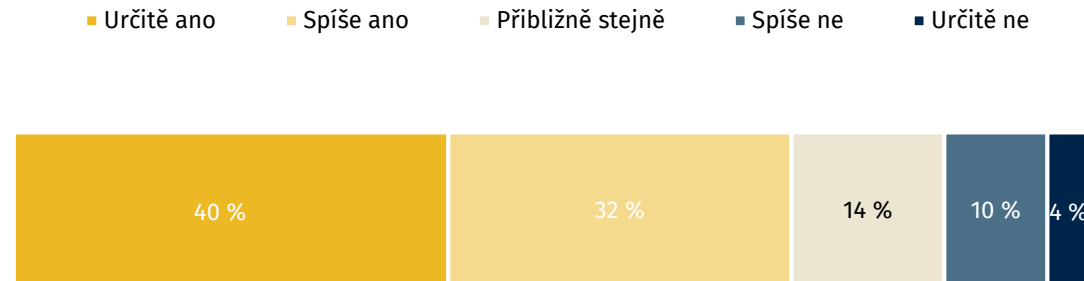
Hlavní zjištění studie

72 %

učitelů a učitelek reportuje, že výuka na dálku byla více stresující než zajištění běžné prezenční výuky před pandemií.

Odpovědi respondentů

Byla pro učitele výuka na dálku více stresující než běžná prezenční výuka před pandemií?

Zajištění výuky na dálku jako zdroj stresu pro učitele

72 % učitelů deklaruje, že pro ně zajištění výuky na dálku bylo více stresující než zajištění běžné prezenční výuky před pandemií. Často se jedná o ty samé učitele, kteří reportují nárůst hodin strávených přípravou, komunikací a administrativou.

Přidružený průběžný výzkum Kalibro na jiném vzorku učitelů ukazuje, že k nárůstu stresu došlo v průběhu roku distanční výuky – učitelé ho v zimě 2021 reportovali více než na začátku epidemie na jaře 2020. Viz následující slide.

Větší stres pro starší učitele a učitele z maloměst

Vyšší vnímání stresu z výuky na dálku vyjadřují ženy–učitelky, nejstarší učitelé (50 a více let), kteří mohli mít vyšší technické bariéry, učitelé ze středně velkých škol a maloměst – tedy ze škol, kde absentuje geografická blízkost žáků, ale zároveň mohou mít menší schopnosti koordinace učitelů a distanční výuky, než velké městské školy.

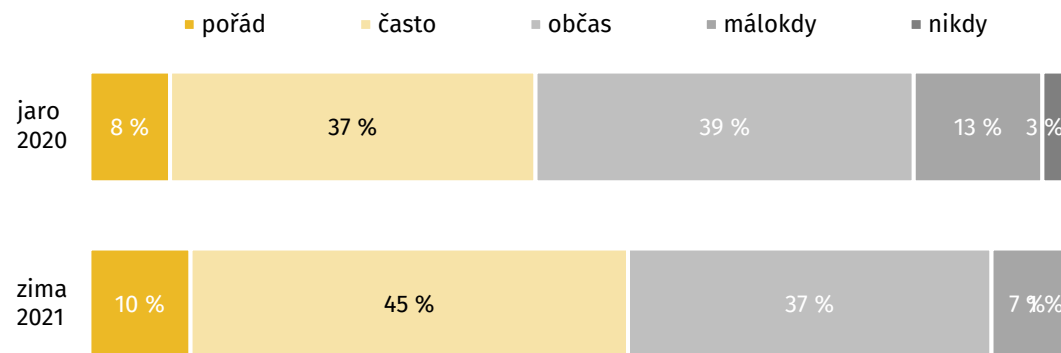
Spojitost s duševním zdravím

Stres z distanční výuky je úzce spojen s obecnějším duševním zdravím. Více než 90 % učitelů, kteří deklarovali příznaky depresí a úzkostí podle PHQ-8 zároveň deklaruje zvýšení stresu během distanční výuky. Stres z distanční výuky může být spouštěč problémů v duševním zdraví. Ale vztah může být i opačný – učitelé s již existujícími problémy v duševním zdraví mohli být méně odolní v nových výzvách, které distanční výuka přinesla.

Bylo pro vás zajištění výuky na dálku více stresující než zajištění běžné prezenční výuky před pandemií?
Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

Odpovědi respondentů

Jak často se cítí učitelé a učitelky z výuky na dálku vyčerpání?

Vyčerpanost učitelů se zvýšila

Trend nárůstu vyčerpání potvrzuje i tracking Kalibro, který probíhal na jiném vzorku učitelů během distanční výchovy. Stálý či častý pocit vyčerpání z výuky cítila v zimě 2021 většina oslovených učitelů (55 %) a jejich počet narostl o 10 procentních bodů oproti jaru 2020.

Nárůst vyčerpanosti na prvním stupni a u hlavních předmětů

Nižší podíl deklarovaného vyčerpání lze v rámci obou vln zaznamenat u mužů učitelů než u žen učitelek. V zimě 2021 se podíl vyčerpaných lišil až o 20 procentních bodů. Tento rozdíl lze hypoteticky připisovat například tomu, že ženy-učitelky jsou častěji zároveň v pozici vychovávajícího rodiče, který se podílí na distanční výuce svého dítěte. Výrazně narostl podíl vyčerpaných učitelů a učitelky zejména na prvním stupni ZŠ – to může být dáno tím, že zde nejvíce posílili výuku (viz výše). O trochu více narostlo vyčerpání učitelů hlavních předmětů – matematiky a češtiny, které tvoří největší část výuky.

Vyčerpanost učitelů se zvýšila

To vše koresponduje s doporučeními významných aktérů v rámci vzdělávacího systému ([ČŠI](#), [NÚDZ](#), [ČOSIV](#), Učitelská platforma atd.) na podporu opatření spjatých cílenou podporou psychiky a duševního učitelů (např. zajištění dostupnosti služeb psychologů, supervize, dalšího vzdělávání, metodických a podpůrných materiálů atd.).

Jak často se cítíte z výuky na dálku vyčerpán/a?

Zdroj: Kalibro. Učitelé ZŠ a SŠ. N=2910 (jaro), n=901 (zima 2021). Vzorky jsou srovnatelné z hlediska sociodemografie učitelů a typů škol.

Odpovědi respondentů

Do jaké míry byly pro učitele a učitelky zdrojem stresu následující situace?

Podíl odpovědí ANO (Docela ano a Do velké míry)

Zdroje stresu: příliš mnoho přípravné práce, obtížnost hodnocení i zodpovědnost za výsledky žáků

Učitelé popsali, že během výuky na dálku pro ně byly zdrojem stresu situace spojené s přípravou samotné výuky a s jejím hodnocením, a to téměř pro 70 % z nich. Kolem 60 % učitelů stresovala zodpovědnost za výsledky žáků v nové situaci, technické zajištění výuky na dálku a obavy o motivaci a wellbeing žáků.

Ženy ve stresující dvojroli učitelek i matek základoškoláků

Výrazný genderový aspekt učitelství je v tom, že učitelky-ženy ve věku 30–49 let v takřka 2/3 případů stresoval souběh práce z domova spojený s péčí o rodinu. Často se zřejmě staraly o vlastní děti v základoškoláckém věku, které se distanční výuky účastnili jako žáci. To může souviset s vyšším reportovaným stresem i v dalších oblastech distanční výuky v této skupině žen ve středním věku. Muži-učitelé pocítovali menší stres z většiny jednotlivých položek, výrazně jim ale vadila chybějící zpětná vazba žáků.

Stres z nižší motivace žáků na 2. stupni ZŠ a ve školách s vyšším počtem sociálně znevýhodněných žáků

Obavy o motivaci žáků a duševní zdraví žáků nejvíce zaměstnával učitele na 2. stupni ZŠ a ty, kteří vyučují ve třídách s vyšší částí žáků se sociálním znevýhodněním. Právě na podporu těchto žáků v oblasti vzdělávání a duševního zdraví [míří doporučení a návrhy opatření organizací](#), které se problematikou dlouhodobě zabývají (např. ČOSIV, Člověk v tísni, organizace META a další).

Když se zamyslíte nad svou prací během uzavření škol a konáním výuky na dálku, do jaké míry pro vás byly následující situace zdrojem stresu?

Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

Odpovědi respondentů

A jak se vnímání těchto situací liší od stavu před epidemií (TALIS)?

Podíl odpovědí ANO (Docela ano a Do velké míry)

Ubylo pouze stresu z přílišné administrativy

Co trápí učitele v distanční výuce více než v běžné prezenční, je vidět ve srovnání s výsledky učitelského výzkumu TALIS 2018, z kterého tato otázka pochází.

Výrazně vyšší část učitelů v našem vzorku reportuje, že je během distanční výuky stresovaly přípravné práce, hodnocení a zodpovědnost za výsledky žáků. Vymyká se administrativní práce, která byla zdrojem stresu pouze pro 36 % učitelů během distanční výuky – tedy o 23 procentních bodů méně než v šetření TALIS 2018.

Když se zamyslíte nad svou prací během uzavření škol a konáním výuky na dálku, do jaké míry pro vás byly následující situace zdrojem stresu?

Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

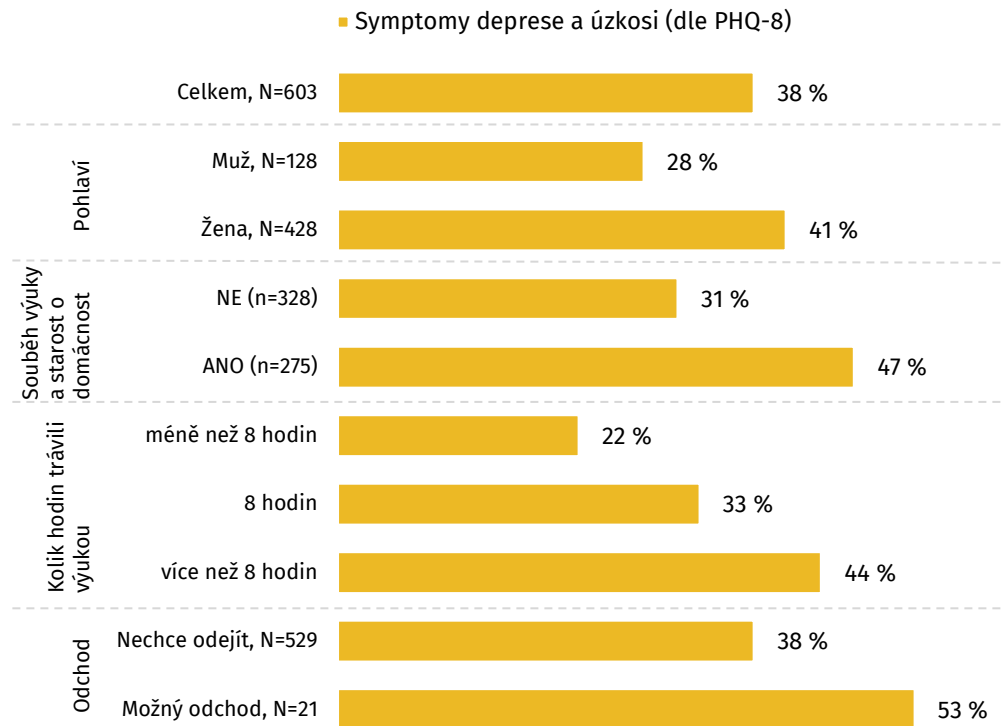
Hlavní zjištění studie

38 %

**učitelů a učitelek deklaruje
středně těžké symptomy úzkosti a deprese.**

Odpovědi respondentů

Dopady na duševní zdraví: Kolik učitelů a učitelek má příznaky deprese a úzkosti?

Třetina učitelů má duševní potíže

38 % učitelů deklaruje středně těžké symptomy depresí a úzkostí, podle zkráceného sebe-diagnostických dotazníků PHQ-8 a DAG-7. Neznamená to, že všichni depresi a úzkosti mají, ale validace v projektu Život během pandemie ukazuje, že u většiny těchto respondentů potvrdí symptomy i detailnější diagnostické dotazníky.

Obecně mimo pandemii tyto symptomy deklaruje mezi 6 a 9 % populace. Během epidemie ale symptomy narůstaly zejména mezi ženami v produktivním věku s dětmi v domácnosti, a to na 20–35 % v různých fázích pandemie. Vysoká čísla těchto symptomů v tomto výzkumu jsou tak do jisté míry dána stresem z distanční výuky, ale také tím, že český učitelský sbor tvoří často právě ženy ve věku 30–59 let.

Psychická zátěž pro ženy

Symptomy duševních potíží mají v souladu s tím častěji právě ženy (41 %) a velmi často ti učitelé a učitelky, kteří se v souběhu s prací z domova zároveň museli starat o domácnost (47 %). Výrazná je ale i souvislost s přehlcením hodinami na přípravu a realizaci výuky.

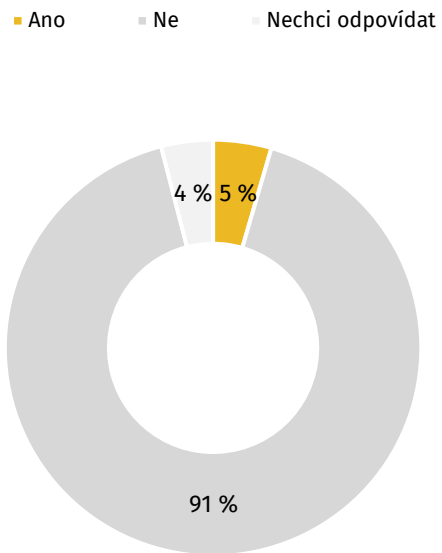
Index příznaků deprese a úzkosti je součet bodů v šesti otázkách vybraných z redukovaného dotazníku na depresi PHQ-8 a DAG-7 (0 = min, 18 = max). Respondent vykazuje příznaky minimálně středně těžké deprese či úzkosti, pokud v indexu dosáhl 8 nebo více bodů. Tato zkrácená verze byla validována vědci IDEA Anti-Covid v rámci výzkumu Život během pandemie – překryv 6 položkové baterie s plným diagnostickým dotazníkem (15 položek) je okolo 85 %. I v pokročilejších nástrojích by tak symptomy splňovala min. 1/3 učitelů.

Dotazník PHQ-8 a DAG7 (redukovaný). Uveďte prosím, jak často Vás během posledního měsíce trápily následující potíže? (Měl/a jsem potíže s usínáním, přerušovaným spánkem nebo s přílišným spaním; Cítil/a jsem nervozitu, úzkost nebo pocit, že jsem na hraně; Neměl/a jsem chuť k jídlu nebo se naopak přejídal/a; Měl/a jsem pocit únavy nebo málo energie; Měl/a jsem malý zájem nebo potěšení z věcí, které dělám; Snadno jsem se rozzlobil/a a byl/a jsem podrážděný/á).

Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

Odpovědi respondentů

Vyhledali učitelé a učitelky v posledním půl roce odbornou pomoc v důsledku svého psychického stavu?

Odbornou pomoc vyhledalo 5 % učitelů, ale jen 10 % z těch, co mají problémy

V důsledku svého psychického stavu vyhledalo v posledním půl roce 5 % učitelů odbornou pomoc a 4 % vyučujících nechtěla odpovídat.

Učitelé se symptomy deprese a úzkosti častěji (9 %) vyhledali odbornou pomoc a častěji (8 %) nechtěli odpovídat. Celkově tak pomoc vyhledává okolo pětiny učitelů, která ji teoreticky může potřebovat.

Co se učitelům během distanční výuky (ne)dařilo a kde čerpali podporu

Hlavní zjištění studie

18 %

**učitelů spontánně uvádí, že se jim nedařilo
zapojování žáků do výuky.**

Odpovědi respondentů

Co se učitelům a učitelkám nejvíce dařilo?

TOP 10 odpovědí na **otevřenou otázku**

Učitelům se dařilo pracovat s moderními technologiemi

Pětina učitelů spontánně mezi svými úspěchy uvádí, že zvládli využívání moderních technologií. Často vnímají jako úspěch i to, že se během distanční výuky naučili novým věcem (zejména právě v souvislosti s moderními technologiemi). Vyučující také pozitivně hodnotí, jak komunikovali a udržovali vztah se svými žáky.

Příležitost naučit se novým věcem pro mladé učitele a problémové regiony

Mladším učitelům se vedlo pojímat distanční výuku kreativně a učit se novým věcem. Učitelé z problémových regionů (Karlovarský a Ústecký kraj) častěji vidí ve své zkušenosti s distanční výukou úspěchy související se seberozvojem v oblasti techniky. Učitelé na 1. stupni ZŠ častěji odpovídají, že se jim dařila komunikace s žáky a jejich rodiči.

Téměř třetina učitelů žádný úspěch neuvádí

Zhruba 31 % učitelů si na nic, co by se jim dařilo či povedlo, spontánně nevzpomíná. Častěji to jsou učitelé, kteří učí ve třídách s vyšším počtem znevýhodněných žáků, kteří jsou k sobě celkově kritičtější.

Odpovědi respondentů

Co se učitelům a učitelkám nejvíce nedařilo?

TOP 10 odpovědí na otevřenou otázku

Fyzická nepřítomnost žáků způsobovala potíže s jejich zapojením a motivací

Nejobtížnější pro učitele během distanční výuky bylo zapojit děti do výuky, motivovat je a najít rovnováhu mezi osobním a pracovním životem.

Náročnost distanční výuky na užití technologií pro starší učitele

Muži-učitelé a vyučující na 2. stupni častěji cítí, že se jim nedařilo motivovat žáky a zapojovat je do výuky. Častěji to uváděli i vyučující ze tříd se sociálně znevýhodněnými žáky. Pro starší kantory (60 let a více) a učitele na 1. stupni bylo častěji příliš velkým soustem využívání moderních technologií. Obtíže způsobené moderními technologiemi také souvisely s velikostí školy – čím menší má škola zázemí tím hůře se učitelé s technologiemi popasovali.

Ženy často nezvládaly skloubit osobní a pracovní život

Sladit osobní a pracovní život se nedařilo především ženám a vyučujícím se symptomy středně těžké deprese. Čtvrtina učitelů zvažujících odchod ze školství kvůli pandemii také čelila potížím, jak skloubit osobní a pracovní život.

Potvrzuje se, že schopnost skloubit pracovní a osobní život, oddělovat ho v době distanční výuky a práci z domova je jedním z klíčových problémů duševního zdraví učitelů.

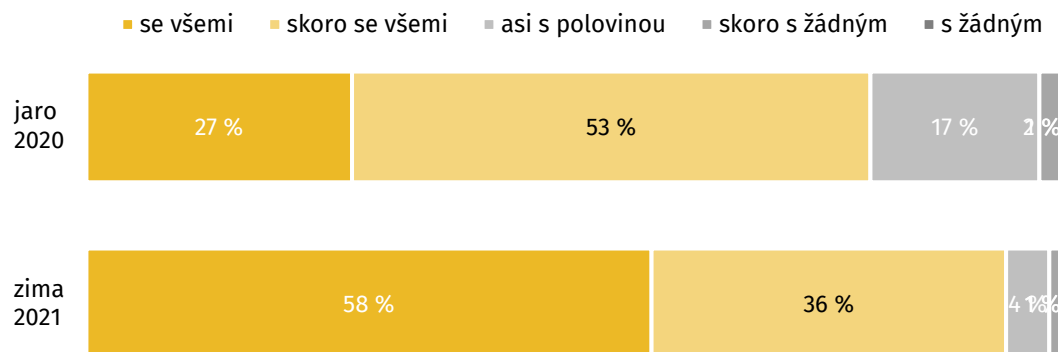
Hlavní zjištění studie

58%

učitelů v zimě 2021 komunikovali se všemi žáky alespoň 2x týdně. Je to nárůst z 27 % na jaře 2020, ale někteří žáci z distanční výuky stále vypadávali

Odpovědi respondentů

S jak velkou částí žáků jsou učitelé a učitelky v pravidelném kontaktu (alespoň 2x týdně)

Vyšší zapojení žáků, ale část stále vyřazena

Během roku distanční výuky se výrazně zvýšil počet učitelů, kteří jsou v kontaktu se všemi či skoro všemi žáky – z 80 na 94 %. Počet těch, kterým nevypadává ani jeden žák, se zvýšil dvojnásobně, přesto to platilo jen pro 58 % učitelů. Svoji roli přirozeně hrálo i uzákonění povinnosti distančního vzdělávání.

Vyšší pokrok na 1. stupni

K nejvyššímu zlepšení kontaktů s dětmi došlo na 1. stupni ZŠ. Na jaře 2020 bylo v kontaktu se všemi dětmi jen 35 % učitelů, v zimě 2021 už 63 %. Na druhém stupni ZŠ také došlo ke zlepšení, ale se všemi žáky je zde v kontaktu „jen“ polovina učitelů.

Částečně vyřazeno 50 až 80 tisíc žáků

Podle zjištění České školní inspekce, která spoléhá na report ředitelů, se začlenění žáků během distanční výuky také zlepšilo. Ale stále okolo 50 tisíc žáků ZŠ bylo z distanční výuky částečně vyřazeno či mělo bariéry. Deklarativní výzkumy PAQ Research číslo žáků s technickými a jinými bariérami odhaduje až na 80 tisíc. To odpovídá zhruba pohledu učitelů, ačkoli z daných otázek nelze přesně zjistit s kolika žáky nebyli v kontaktu.

S jak velkou částí vašich žáků jste pravidelně (alespoň dvakrát v týdnu) v kontaktu (tedy komunikujete s nimi či jejich rodiči, zadáváte jim úkoly, vyhodnocujete jejich práci apod.)?
Zdroj: Kalibro. Učitelé ZŠ a SŠ. N=2910 (jaro), n=901 (zima 2021). Vzorky jsou srovnatelné z hlediska sociodemografie učitelů a typů škol.

Hlavní zjištění studie

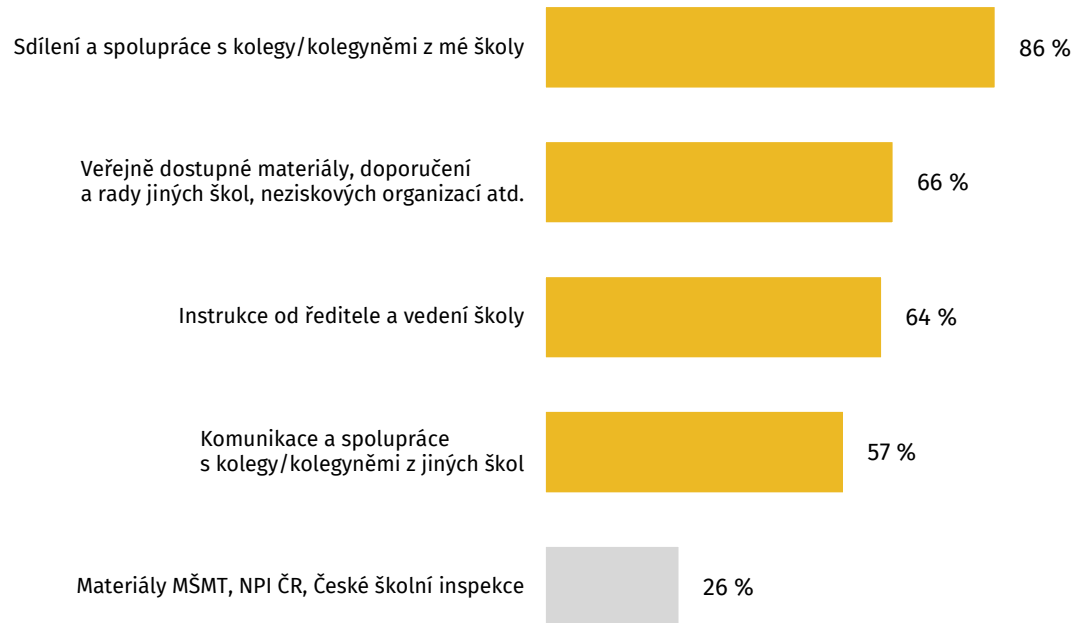
86 %

učitelům a učitelkám pomáhalo sdílení zkušeností s kolegy ze školy, ale pouze 26 % efektivně čerpalo z materiálů MŠMT, ČŠI a NPI.

Odpovědi respondentů

Které podpůrné aktivity učitelům a učitelkám pomáhaly během výuky na dálku?

Podíl odpovědí ANO (určitě či spíše)

Spolupráce s kolegy ve škole i mezi školami

Drtivě většině (86 %) učitelů pomáhalo lépe vykovávat jejich práci sdílení a spolupráce s kolegy/kolegyněmi v rámci své školy. Právě spolupráce učitelů v rámci sboroven či mezi školami jsou předpokladem úspěšné implementace proměn cílů, obsahu a způsobů vzdělání, které jsou diskutovány v rámci nové [Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+](#) ve spojení s revizí rámcových vzdělávacích programů. Uzavření škol a realizace výuky na dálku tedy vytvořila předpolí nových modelů spolupráce pro realizaci plánovaných změn.

Méně často využívané podpůrné materiály centrálních institucí, avšak ne v malých školách

Méně často zmiňované zdroje (pouze 26 %) podpory pro učitele představovaly materiály ministerstva školství, Národního pedagogického institutu ČR či České školní inspekce. Tato data potvrzují teze o absenci metodické podpory a [středních úrovní podpory či vedení](#) v rámci decentralizované vzdělávací soustavy v ČR. Ta vede k horší možnosti šíření metodické podpory vzdělávací soustavou.

Více využívaly materiály centrálních institucí jako podporu své práce učitelé z nejmenších škol (téměř 40 %). Vysvětlení může být to, že se učitelé v menších školách nemohou obracet na tak velký počet kolegů ze své školy či nemají navázány vztahy s kolegy z jiných škol v lokalitě.

Učitelé, kteří vykazují symptomy problémů v duševním zdraví, jsou specifictví tím, že jim častěji chyběla podpora oficiálních materiálů a možná i kvůli tomu častěji vyhledávali podporu u kolegů.

Když se zamyslíte nad svou prací během uzavření škol a konáním výuky na dálku, která z uvedených podpůrných aktivit Vám pomáhala lépe vykonávat Vaši práci?

Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

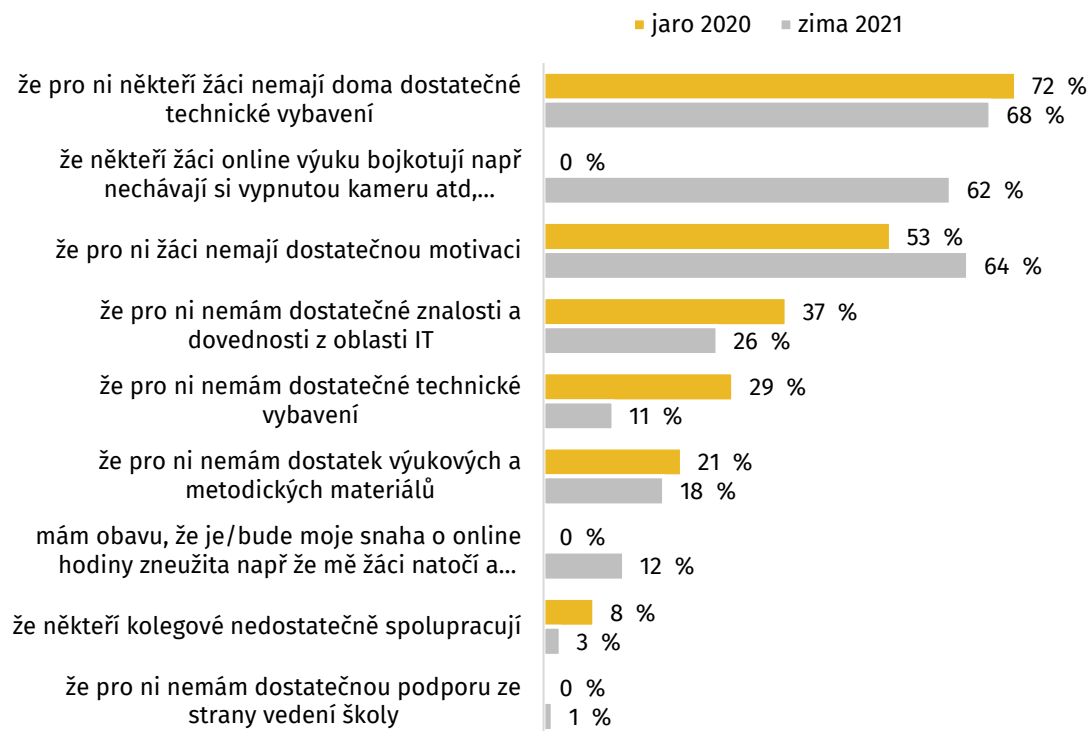
Hlavní zjištění studie

62 %

učitelů říká, že komplikací distanční výuky bylo, že někteří žáci ji bojkotovali – například si vypínali kamery

Odpovědi respondentů

Které skutečnosti učitelům a učitelkám v současné situaci výuku na dálku komplikují?

Nárůst obav z nedostatečné motivace žáků, získání jistoty ve vlastních IT dovednostech a vybavení

Jako největší komplikaci výuky na dálku učitelé ZŠ a SŠ na jaře 2020 i v zimě 2021 označovali to, že pro ni někteří žáci nemají doma dostatečné technické vybavení. Tyto obavy se postupem času jen mírně redukovali. Učitelé se na po necelém roce distanční výuky ale začali výrazně více obávat nedostatečné motivace žáků (nárůst z 53 % na 64 %). Podobné závěry lze zaznamenat i u [šetření zaměřených na rodiče](#).

Naopak výrazný pokles komplikací zajištění výuky na dálku učitelé vnímání ve vlastním hodnocení znalosti a dovednosti z oblasti IT a především v nedostatečném IT vybavení (což lze spojit s výraznými investicemi ze strany škol, zřizovatelů a státu právě do techniky pro pedagogické pracovníky).

Svoje IT znalosti a dovednosti jako komplikaci častěji hodnotí učitelé s praxí 21 a více let (tedy starší učitelé). Problém nízké motivace jako překážky je méně čtený u žáků 1. stupňů ZŠ, než u starších žáků. Problém s IT vybavení výrazně závisí na socioekonomickém složení školy – například se nvevyskytuje na gymnáziích.

Nárůst obav z nedostatečné motivace žáků, získání jistoty ve vlastních IT dovednostech a vybavení

V rámci zimní vlny pak byly přidány dvě další odpovědi, kde cca 62 % učitelů uvedlo, že někteří žáci online výuku bojkotují např. nechávají si vypnutou kameru atd. nespolečně spolupracují dostatečně a cca 12 % učitelů mělo obavu, že bude jejich snaha o online hodiny zneužita např. tím, že žáci natočí a zveřejní video z hodiny.

Návrat do škol a priority podpory

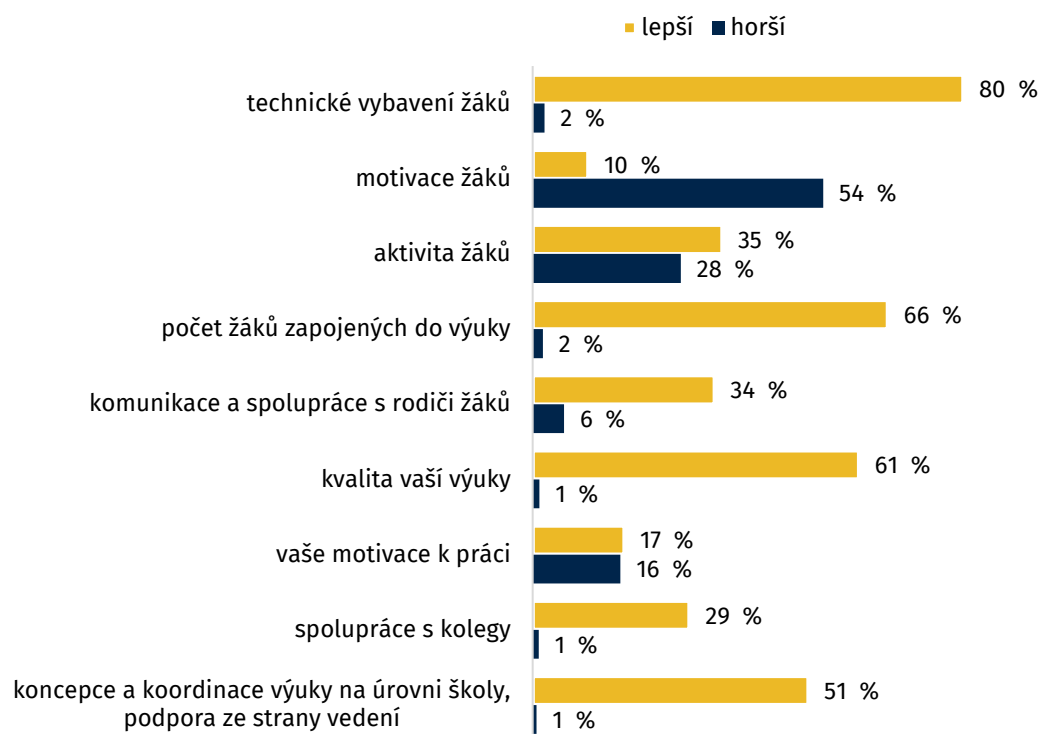
Hlavní zjištění studie

54%

**učitelů odpovídá, že motivace žáků se zhoršila
oproti začátku distanční výuky, sledují ale zlepšení
techniky, komunikace s rodiči i vlastní výuky**

Odpovědi respondentů

Co je v současné době lepší a co horší než během první vlny?

Zlepšení techniky a zapojení, zhoršení motivací

V zimě 2021 učitelé retrospektivně odpovídali, co je podle nich lepší a horší než při začátku distanční výuky na jaře 2020. Podle 80 % se zlepšilo technické vybavení žáků a možnost jejich zapojení. Pozitivně ale většina hodnotí také vývoj kvality vlastní výuky a koordinace na úrovni školy. Hlavní negativum je, že podle 54 % učitelů se během distanční výuky zhoršila motivace žáků.

To je v souladu s výzkumem PAQ Research pro Učitele naživo, kde motivaci žáků učitelé označují jako hlavní problém, který se má řešit po návratu k prezenční výuce.

Starší učitelé vidí své zlepšení

Zlepšení kvality vlastní výuky pocítují zejména starší učitelé s 10letou a vyšší praxí, kteří mohli být zpočátku více limitováni nepoužíváním komplexnějších online platforem a jinými faktory.

Snížení motivace studentů častěji reportují učitelé na 2. stupni ZŠ a na všech typech středních škol. Zlepšení koordinace distanční výuky v rámci školy si nejčastěji chválí učitelé na gymnáziích, co potvrzuje dřívější zjištění, že socioekonomicky silnější a modernější školy se na distanční výuku adaptovaly rychleji a hrozí riziko navýšení rozdílů mezi výsledky škol.

Hlavní zjištění studie

77 %

učitelů a učitelek si myslí, že prioritou po návratu do škol by mělo být vzbudit v žácích chuť se učit.

Odpovědi respondentů

Co by podle učitelů a učitelek měly být priority po návratu žáků do škol?

Učitelé zdůrazňují motivaci, režim a wellbeing více než dohánění znalostí

Vzbudit v žácích chuť se učit (77 % učitelů), zajistit, aby si žáci opět zvykli na školní režim (uvádí 70 % pedagogů), podpořit vztahy mezi žáky (deklaruje 64 % učitelů) či podpořit duševní zdraví a emocionální pohodu žáků (uvádí 54 % pedagogů) jsou podle učitelů největší priority po návratu žáků do škol. Naopak nižší prioritu mají dle učitelů aktivity mířící k „dohnání znalostí a dovedností“. Pouze 9 % učitelů si myslí, že by prioritou měla být výuka podle běžných (neupravených) školních vzdělávacích programů.

Toto vnímání více či méně koresponduje i s [pedagogickými doporučeními ministerstva školství](#) k návratu žáků do škol.

Duševní zdraví problém i na 1. stupni

Podporu duševního zdraví a emocionální pohody žáků více zdůrazňují učitelé na 1. stupni ZŠ (více než 60 %) ve srovnání s učiteli na 2. stupni ZŠ (méně než 50 %). Soustředění se na duševní zdraví a vztahy mezi žáky více zdůrazňují ženy-učitelky a učitelé ve středním věku. Jako problematické lze vnímat, že důraz na doučování a dohánění zameškaných znalostí je celkově nižší u učitelů z regionů, kde vzdělávací výsledky zaostávají i v prezenční výuce (Karlovarský a Ústecký kraj) a ani učitelé s vyšším počtem znevýhodněných žáků neakcentují se na ně více zaměřit.

Co by podle vás měly být priority po návratu žáků do škol?

Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

Odpovědi respondentů

V jakých oblastech kompenzace výpadků potřebují učitelé podporu?

Učitelé potřebují podporu v tom, jak motivovat žáky k učení

56 % učitelů deklaruje potřebu podpory v tom, jak opětovně motivovat žáky k učení. Významný podíl učitelů by uvítal i podporu v otázkách individualizace výuky podle nově vzniklých potřeb žáků (38 %). Celkově tedy učitelé poptávají podporu v oblastech, kde mohou pomáhat nízkoprahové volnočasové činnosti a podpůrní pracovníci (motivace) či pedagogický leadership ředitele.

Podpora motivací zejména na 2. stupni a u znevýhodněných

Podporu ve zvyšování motivace žáků chtějí nejvíce učitelé na 2. stupni ZŠ a učitelé vyučující ve třídách s vyšší částí žáků se sociálním znevýhodněním (kteří např. pochází z méně podnětného prostředí nebo mají rodiče pouze se základním vzděláním). Starší učitelé by chtěli více pomoci s metodami individualizace výuky podle potřeb žáků, na kterou v tradičním pojetí výuky nemusí být tolik prostoru.

Shoda českých a slovenských učitelů

Téměř shodná zjištění potřeb podpory nabízí i výsledky reprezentativního šetření učitelů na Slovensku (doposud nepublikováno), kterým byla položena zcela shodná otázka. Na rozdíl od českých kolegů však slovenští učitelé více deklarovali (téměř 44 %) potřebu podpory ve zjišťování úrovně znalostí a individuálních vzdělávacích potřeb žáků, kde ve srovnání s naším výzkumem tuto potřebu vyjádřilo vůbec nejméně českých učitelů (pouze 24 %).

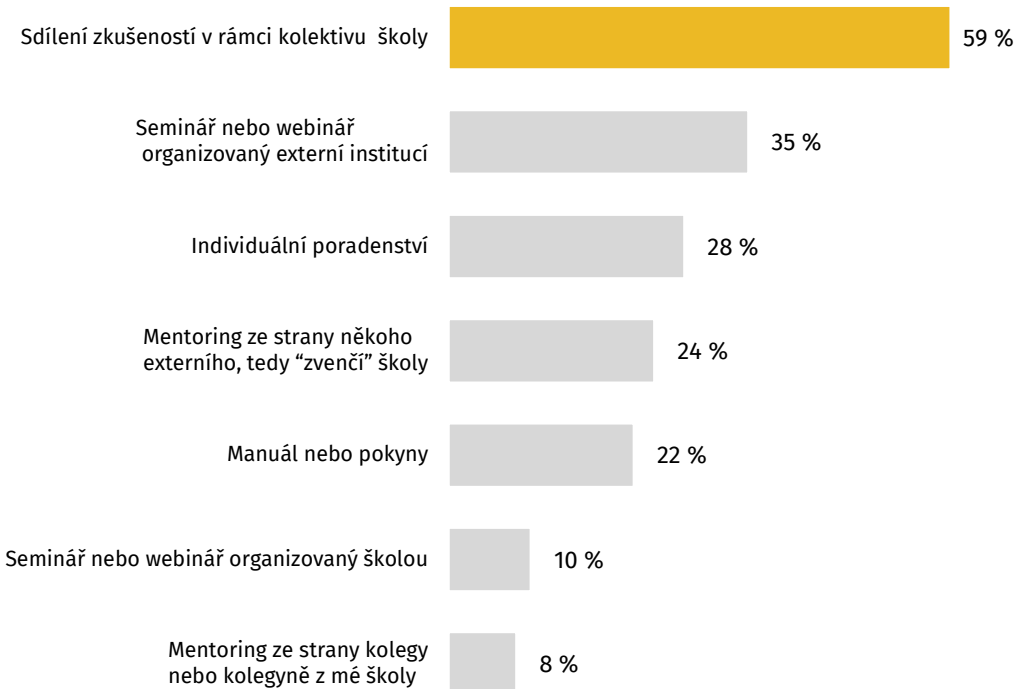
Hlavní zjištění studie

81 %

učitelů a učitelek deklaruje ochotu podpořit žáky při návratu do škol a zapojit se do individuálního doučování či doučování v malých skupinkách.

Odpovědi respondentů

Jakou by učitelé a učitelky uvítali podporu v souvislosti s návratem žáků do škol?

Nejvíce žádaná podpora formou sdílení ve škole

Nejvíce vítanou formou podpory učitelů související s návratem žáků do škol je u téměř 60 % učitelů sdílení zkušeností v rámci kolektivu (sborovny, skupiny učitelů) školy. To pravděpodobně reaguje i na zkušenost se samotnou výukou na dálku, která posílila sdílení a spolupráce s kolegy/kolegyněmi v rámci škol.

Vítané formy podpory jsou i externí webináře, individuální poradenství, mentoring externistou či manuál a pokyny

Třetina učitelů ocení jako formu podpory prostřednictvím semináře nebo webináře organizovaného externí institucí. Zhruba čtvrtina učitelů uvítá podporu prostřednictvím individuálního poradenství, mentoringu ze strany externího aktéra mimo školu či konkrétní manuál nebo pokyny v oblastech spojených s návratem žáků do škol. Manuál či pokyny opět více ocení především učitelé ve školách s nízkým počtem žáků.

Slovenští učitelé vítají mentoring od kolegy či kolegyně přímo ze školy

Slovenští učitelé v porovnání s českými kolegy v rámci forem podpory podobně preferují sdílení zkušeností v rámci kolektivu (sborovny, skupiny učitelů) školy. Výrazněji více slovenští učitelé uvítají manuál či pokyny (zde platí, že slovenští učitelé měli – ve srovnání s českými učiteli – během uzavření škol k dispozici podrobné metodické materiály např. v oblasti obsahu vzdělávání). Další více preferovanou formou podpory u slovenských učitelů je mentoring ze strany kolegy či kolegyně přímo ze školy daného učitele (uvádí téměř 39 % slovenských pedagogů ve srovnání s pouze 8 % českých učitelů).

Jakou formu podpory byste uvítal/a pro Vámi uvedené oblasti z předchozí otázky?
Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

Odpovědi respondentů

Jaká opatření by se podle učitelů měla přijmout, aby se podpořili žáci po návratu do škol?

Individuální konzultace, doučování, volnočasové aktivity i další pedagogický personál jako opatření návratu žáků do škol

Jako nejdůležitější opatření pro podporu výuky po návratu žáků do škol nejčastěji zmiňují učitelé individuální konzultace u výchovného poradce, školního psychologa či jiná pomoc v oblasti duševního zdraví (42%). S tím mimo jiné souvisí otázka opatření zajištění dalšího pedagogického personálu (speciální pedagogové, psychologové, asistenti pedagoga), který je jako potřebný vnímám 36 % učitelů.

40 % učitelů uvítá individuální či skupinové doučování žáků organizované přímo školou či externími subjekty (např. neziskovými organizacemi, studenty vysokých škol apod.). K zajištění doučování externími subjekty jsou obecně skeptičtější starší učitelé. Právě to může být impuls pro vstup do debaty o designu podoby doučování, pro které vyčlenilo MŠMT pro [začátek nového školního roku cca 250 milionů Kč](#) a další stovky milionů jsou přislíbeny v [rámci Národního plánu obnovy](#).

Nekrátit prázdniny a neopakovat ročník všemi žáky

Téměř žádný z učitelů nepodporuje prodloužení školního roku či zkrácení letních prázdnin, což koresponduje se zjištěními o zvýšeném čase stráveném prací či stresem a vyčerpáním spojeným se zajištěním výuky na dálku.

Minimum (4 %) učitelů také popsalo jako vhodné opatření opakování ročníku všemi žáky. Jedna čtvrtina však jako vhodné opatření označuje opakování ročníku pouze některými žáky.

Odpovědi respondentů

Jak jsou učitelé a učitelky ochotní se zapojit do podpůrných aktivit?

Podíl odpovědí ochotný/á (velmi či spíše)

Ochota zapojit se do různých forem doučování

Učitelé ve více než 80 % deklarují ochotu zapojit se do individuálního či skupinového doučování, pokud by za práci navíc dostali přiměřenou finanční odměnu. Menší – i když stále celkovým podílem vysokou – ochotu zapojit se do doučování deklarují učitelé ze strukturálně postižených regionů – Ústeckého a Karlovarského kraje. A dále učitelé z „velkých“ škol (více než 500 žáků).

Menší ochota zvýšit celkový počet hodin výuky, účasti na dobrovolných letních školách

I přes přiměřenou finanční odměnu učitelé pouze v cca jedné čtvrtině vyjadřují ochotu zvýšit počet vyučovacích hodin či zapojení do dobrovolných letních škol. Vyšší zájem zapojit se do těchto aktivit deklarují především muži. Naopak neochotu učitelé, kteří zvažují odchod z profese.

Neochota učit o víkendech či o prázdninách

Pouze 8 % učitelů i přes přiměřenou finanční odměnu deklaruje ochotu vyučovat během víkendu a pouze 6 % deklaruje ochotu zapojení se do výuky v kontextu zkrácení prázdnin a prodloužení školního roku. Tento postoj je charakteristický pro všechny sledované skupiny učitelů.

Postoj učitelů a učitelek ke svému povolání

Hlavní zjištění studie

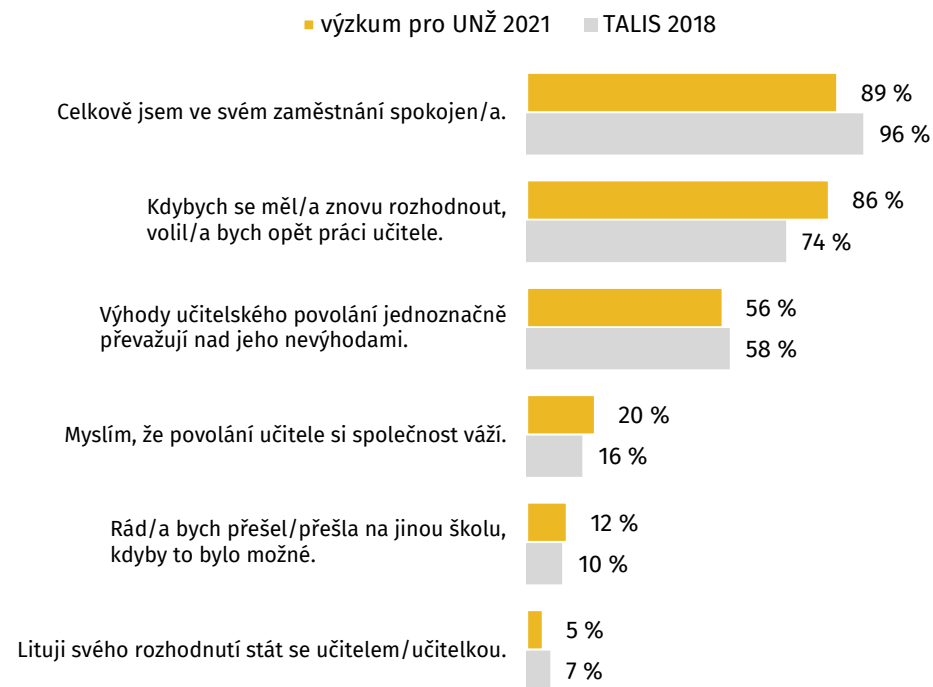
86 %

učitelů a učitelek by volilo povolání učitele, kdyby se mohlo znovu rozhodnout.

Odpovědi respondentů

Jak učitelé a učitelky nahlíží na své povolání?

Podíl odpovědí Souhlasím a Rozhodně souhlasím

Učitelé mají pozitivní náhled na své povolání

Mezi učiteli převažuje kladný náhled na učitelské povolání. Většina vyučujících souhlasila se třemi ze čtyř pozitivně formulovanými tvrzeními a naopak nesouhlasila s těmi negativními. Pochybnosti se projevují pouze v otázce uznání učitelského povolání společností, se kterým souhlasila 1/5 učitelů.

Náhled na učitelství souvisí s věkem, velikostí školy, sociálně znevýhodněnými žáky, depresemi i možným odchodem ze školství

Spokojenost se zaměstnáním roste s věkem, naopak klesá s velikostí školy a vyšším zastoupením sociálně znevýhodněných žáků ve třídě. Kantoři se symptomy středně těžké deprese a úzkosti častěji nevěří, že výhody jejich povolání jednoznačně převažují nad nevýhodám. Jen 10 % z nich lituje rozhodnutí stát se učitelem, ale to je výrazně více než ve zbytku učitelů. Podpora učitelů a jejich duševního zdraví tak může být jedním z nástrojů omezení odchodů ze školství.

Pandemie náhled na učitelství nijak výrazně nezměnila

V porovnání s výsledky šetření TALIS 2018 z doby před pandemií Covid-19 učitelé nenahlíží na své povolání odlišně. Znatelnější posun byl zaznamenán u celkové spokojenosti se zaměstnáním (spokojeno je o 7 p. b. méně učitelů) a u volby práce učitele (o 12 p. b. více učitelů by opět volilo svou práci). Tento zdánlivý rozpor může být dán mimo jiné tím, že práce učitele během pandemie nabízela i přes nové výzvy výrazně lepší stabilitu a jistotu než některá alternativní zaměstnání v kultuře, službách a podobně.

Rádi bychom se zeptali, jak obecně aktuálně nahlížíte na svou práci. Nakolik souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími výroky?

Zdroj: Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou, N = 603, dotazováno k 1. 6. 2021

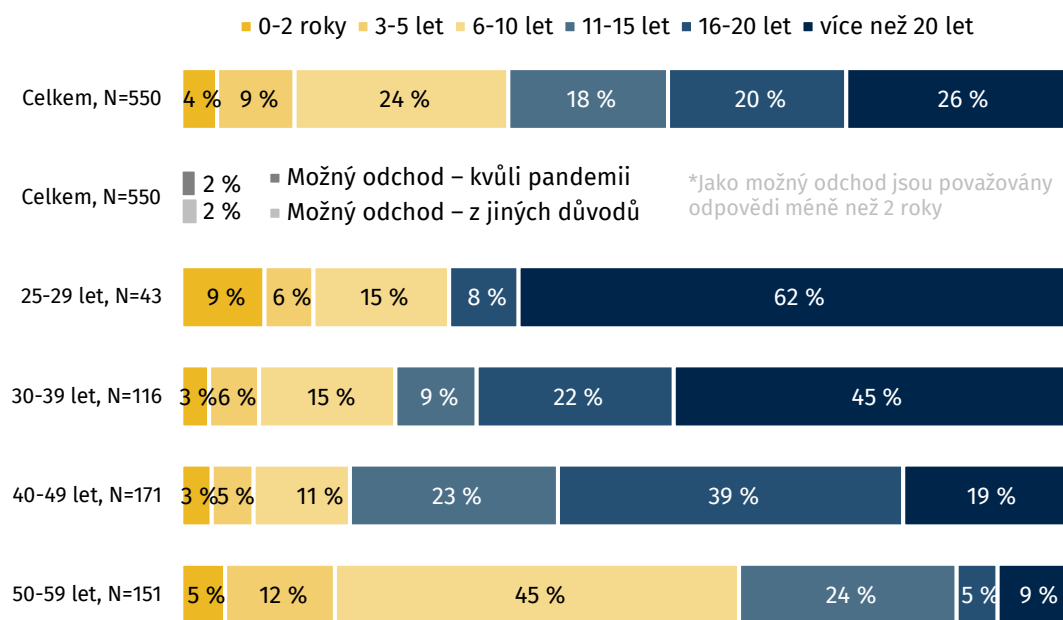
Hlavní zjištění studie

10 - 15 %

mladých učitelů chce skončit s výukou do 5 let.

Odpovědi respondentů

Kolik let chtějí učitelé a učitelky vykonávat svou práci?

Učitelé hodlají zůstat u svého povolání

Většina učitelů chce vykonávat svou práci více než 10 let. U mladých učitelů (25–29 let) se většina shoduje na plánech delších než 20 let, což je dáno pracovním cyklem. Ale také se mezi nimi najde více těch, kteří si připouští změnu povolání už v horizontu 3 let. Celkově 10-15 % učitelů do 39 let chce skončit s výukou do 5 let.

Délka plánů souvisí typem školy a duševním zdravím

Vykonávat své povolání ještě více než 20 let chtějí častěji muži, učitelé na 2. stupni a vyučující z větších škol nad 100 žáků. Naopak v problémových regionech (Ústecký a Karlovarský kraj) se takto odhodlaných učitelů najde méně (jen 17 %). Učitelé s příznaky středně těžké deprese a úzkosti chtějí ve své profesi zůstat kratší dobu (44 % z nich uvedlo maximálně 10 let).

Pandemie odradila část mladých učitelů

Odchod ze školství zvažuje okolo 4 % učitelů = chtěli by své povolání vykonávat ne déle než 2 roky. Možný odchod polovina zdůvodňuje pandemií Covid-19. Zkušenosti z výuky na dálku přiměly k myšlenkám na odchod ze školství častěji mladé učitele.

Kontakt

Autoři

Jana Bicanová / jana.bicanova@paqresearch.cz

Karel Gargulák / karel.gargulak@paqresearch.cz

Daniel Prokop / daniel.prokop@paqresearch.cz

[/ www.paqresearch.cz](http://www.paqresearch.cz)

